

Učiteljski tovariš

Stanovsko politiško glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Repokliser ne vračamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din. za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglaš po ceniku in dogovoru, davke poseba. Pošt. čk. rač. 11.153. Telefon 3112

Naš tisk

»Našemu tisku je treba posvetiti polno pažnjo in vero. S širokim sodelovanjem naših tovarišev je treba omogočiti, da postane naš tisk bitje srca vsega učiteljstva širom naše domovine. — Pomagajmo vsi, da postane naš tisk činitelj, ki imponira s svojo jedrnatostjo in močjo.« (Iz poziva »Jugoslovanskemu učitelstvu« v letošnji 8. št. »Učiteljskega tovariša«.)

Tisk je vesela. Katera, to ni važno. Sprijazniti se je treba samo z dejstvom, da je vesela, vesela nad veselimi in to za vse gospodarske, socialne, politične, stanovske narode, države in kontinente. Tisk so pljuča s katerimi diha človeška kultura dvajsetega stoletja, tisk so možgani, s katerimi mislijo milijoni, tisk je armada črk, besedi, stavkov in misli, ki nenehno osvaja, gradi in ruši, pa zopet gradi, da znova porušijo, tisk je bodočnost.

Danes lahko ugotavljamo, vsaj pri onem delu tiska, ki nam je dostopen, da je tak in tak. Določiti mu njegov učinek z ozirom na njegovo vsebino ni lahko; imamo pa na razpolago v glavnem dve sodbi, s katerimi mu pridemo vsaj med treznimi in premišljenimi ljudmi v okoliščini, in ti sta: ali je dober, ali pa slab, ali je kaj vreden, ali ni nič vreden. Morda bi bila umestna še tretja sodba, ki pa ne navadno naredi čisto nevarnega, da ni ne dober, ne slab; tak je po svoji vsebini, da bi bilo vseeno, ali bi bil, ali pa bi ga ne bilo. In da je tak tisk brez pomena, ni treba še posebej poudarjati.

Da ne bom začel na taka pota, ki bi temu ali onemu bil pravec tuja, se omejimo samo na uvodno citiranje misli in si nekoliko približe ogledimo naš stanovski tisk.

Kdor ga budno zasleduje, mu pregled ne bo težak. Še veliko lažje ga bo ocenil in obsodil tisti, ki pozna njegovo zgodovino. Mnenja sem namreč, da bi vsak učitelj moral imeti vsaj bežen pregled skozi zgodovino svojega stanovskega tiska. Ne radi tega, da bi bral in spoznaval stvari, ki že davno niso več aktualne, ali pa, da bi se obujali taki in taki megljeni spomini, marveč zato, da bi zrastle v njem neka močna in solidna stanovska zavest. Samo oni, ki se bo do tega dokopal, bo pravilno razumel to zgodovino. Ni vseeno, ali več ali ne več, da so pisali tvoji tovariši že petinsedemdeset let v ta list in da je prišla danes vrsta nate, da tudi ti prispevaš svoje najboljše k tej veliki kulturni zgradbi, ki naj bi dosegla čim višjo stopnjo in čim večjo popolnost. Ti in ti naši stanovski listi so ognjišča, ki, ali vsaj morali bi izžarevati za vsakega in vse, ki nujno potrebujejo prav tovrstno pomoč. Samo oni, ki je kdaj s tem namenom stopil po zapuščenih in zaraslih stezah, bo to lahko in pravilno razumel. In ustvaritev takega ognjišča, ki naj bi odgovarjalo pravemu pomenu te besede, pa zahteva sodelovanja vseh, prav vseh.

Danes je tako, da kaj pomeni samo tisti tisk, v katerem dobi čim več izraza skupno in enotno hotenje. Samo nekaj ljudi tisku ne more dati tiste pomembnosti in privlačnosti, ki bi jo vsak stanovski tisk moral imeti. Da pa bi se to doseglo, je pa treba poklicati na pomoč najrazličnejše metode, ki obstojajo tudi iz raznih očitkov. Poznam nekaj takih, ki redno prejemajo in tudi hranijo pa najsi bo »Popotnika«, ali »Tovariša«, prečitajo ga pa samo takrat, kadar jih kaka stvar zadene po čisto osebni materialni plati. Sveda se opravičujejo na razne načine. Zato si velja zapomniti, da je stanovski tisk navadno najboljše zrcalo članstva. Če je članstvo zavedno, bo tudi njihov tisk. Jadrnatost se primerja z jedrnatostjo, močjo z močjo.

In še nekaj — kar je glavna hiba našega učiteljstva in ki se pozna tudi na vseh poljih njegovega udejstvovanja (tudi v tisku), kar ga dela majhnega in nemočnega, zaradi česar res ne more biti zavedno, neizprosno in pravično ne do sebe, ne do ostalih, kar mu tudi kot celoti ne daje tiste pomembnosti, ki mu po vseh božjih in človeških postavah pripada — je to, da nima nobene, ali pa vsaj zelo majhno notranjo prepričanost o pomenu svojega poklica. »Vsak učitelj, ki se iz katerikoli ozirov povsem uklanja zahtevam lokalnih faktorjev in služi egoističnim namenom posameznikov, greši proti skupnim interesom stanu, greši naravnost proti avtoriteti državne oblasti.« (»Za avtoriteto učiteljskega stanu.« Glej »Učit. tov.« št. 9.) K temu bi se dalo pribiti še to, da tisti ljudje, ki hočejo anarhijo in neurejenost v kateremkoli pogledu, ne bodo in tudi ne morejo nikdar postati samostojnost misleči. Morda je temu kriva tista okostenelost, ki mu ne da ne misliti, ne tipati, ne rast, še manj pa hoteti. Da tega ni, se tudi v našem tisku pozna. In da bi kdaj naš tisk prišel na tako višino kot bi moral in tudi mora priti, je zato treba razgleda, treba je spoznanja in doslednosti. Treba bi nam bilo evangelija, ki bi nam svetil ko Izraelcem ogenj skozi puščavo. Vse nas naj prevzame zavest, da naj bodo naša stanovska glasila

ognjišče, okrog katerega naj se zbira ves tisti mladi rod velike družine, ki se zaveda svoje bodočnosti in se je ne straši, rod, ki zre pred seboj življenje in mu ni tuja zavest odgovornosti. Naj bo to ognjišče rodu, ki bo ostal zvest svojemu narodu v žalosti in veselju, v porazu in zmagi, v suženstvu in svobodi, v smrti in vstajenju; ognjišče rodu, ki ne gradi svojega dela za bližnjo prihodnost na pesek, na mlačno in megljeno vsakdanjost, na brezidejnost, lenobo in samoprevaro, marveč na lepoto in čast svoje domovine, na resnično zavest svojega nesebičnega dela, da narod kulturno dvigne.

Številke bodo izginjale in mesto njih bodo postajali odločujoči, resnični ljudje. Zakaj ne pripravljamo se za politično poslanstvo, naše poslanstvo je poslanstvo učiteljevo, je kulturno poslanstvo, je rast duše in srca. Kakor moremo reči za vsak spontan pogon, za vsako iz preteklosti v bodočnost živečo organično celoto, tako lahko rečemo tudi za učiteljski stan, da je gotova kulturna

organična individualnost, da je mogoč njegov razvoj le iz njega samega, da je tako povezan z narodnim in državnim življenjem, da si enega brez drugega ne moremo misliti, da je prospeh enega tesno povezan s prospehom drugega. Za to ni ugovora, za to ni meje, oboje je eno, in z njim en sam klic: Živet! Rast! Postati močan za danes, jutri in bodoče dni.

Ko bo med učiteljstvom prodrla ta misel, bo prodrla tudi v njegov tisk. In s prodromom te misli se bo marsikatera oblika in predsodek našega dosedanjega tiska izpremenil in na njegovo mesto mora najti pot novo gledanje, ki bo dalo novega, prepotrebne življenja.

Po vsem tem se bo lahko reklo, da se je našemu tisku posvetila vsa pažnja, da se je našemu tisku dala vera. Potem šele bo res lahko postal naš tisk bitje srca vsega učiteljstva in mu bo tudi sodelovanje vseh tovarišev učiteljev zagotovljeno. Naš tisk bo imponiral!

Vojsko J.-č.

Na napačni poti

Imenovanja in premetitve so se letos izvršile. Kakor po nobenih imenovanjih, tako tudi letos niso bili vsi zadovoljni. Če je mesto razpisano in je za to mesto 40 prosilcev, je možno samo to, da dobi mesto samo eden. Ta je zadovoljen, ostalih 39 godrnja in se pri- tožuje, da se jim godijo krivice, zakaj vsak zna naštetiti toliko in toliko tehtnih razlogov za upravičenost na to mesto, da te skoraj prepriča, da se mu godi krivica — in vendar je le ena možnost, vsem se ne da ugoditi. Po vsakih imenovanjih se govori o zvezah, ki jih je ta ali oni imel, da je dobil to ali ono mesto, kakor da se brez protekcije ne more dobiti niti zakotne vasi. Naštevajo vsa mogoča pota, ki jih je ta ali oni ubiral, da je dobil mesto.

Navadno zamerjamo politični stranki, raznim organizacijam, ki se potegujejo za namestitve in premetitve učiteljstva, ki delajo največkrat v dobri veri, da bodo storile dobro šoli, učiteljstvu, kraju in organizacijam. Hudujemo se na organizacijo in valimo vse zlo na njo. Pri natančni in objektivni presoji pa lahko ugotovimo, da je 90% vseh nerednosti posredno ali vsaj neposredno krivo učiteljstvo samo. Hočem se omejiti samo na par nepravilnosti, ki se dogajajo, ki upropaščajo moralo našega stanu in izpodkopavajo temelje naše stanovske organizacije. So rak-rane, ki se morajo temeljito izlečiti, ako nočemo, da zaidemo v kaos in nevarnost, da bo pošteno in vestno učiteljstvo izgubilo vero v pravičnost in objektivnost.

Organizacija se poteguje, da bi se vsa mesta oddajala potom razpisa, da se da možnost kompetence vsakemu na izpraznjeno mesto. Kljub prepovedi od oblasti, da se morajo vse prošnje za mesta, ki niso izpraznjena vrniti, vidimo, da se vlagajo prošnje. Tako grešijo posamezniki na račun celotnega stanu. Oblast bi morala take prošnje brezpogojno vrniti in postopati po izdanih odlokih z vso doslednostjo in si s tem utrjevati avtoriteto.

Zahteva se zaščita učiteljstva od organizacije. Učiteljska društva, sekcija in centrala imajo dovolj intervencij, da se popravljajo krivice. V mnogih primerih se izkaže, da so krivica krivi tovariši. Kakor v vsakem stanu, tako se dobijo tudi v naših vrstah ljudje, ki se ne sramujejo na škodo tovarišev lezti na boljša mesta. Menda so to najžalostnejša poglavja »o netovariškem rovanju proti to-

varišem«. Kar neverjetne zgodbe se pripovedujejo, da bo potreba slovar izpopolniti z najnovejšimi strokovnimi izrazi, ki jih nismo bili do sedaj vajeni. Govori se, kako ga je »spodrinile«, »mu odzrl mestec«, »ga zintrigirala«, kako so ga »dvignili« itd. Tukaj moramo poseči po najradikalnejših sredstvih. Društva, ki jim je ugled stanu več, kakor so ambicije posameznikov, morajo postopati proti takim tovarišem, jih na zborovanjih žigosati in ako je potreba tudi izključiti iz naših vrst.

Posebno poglavje so intervencije. Intervencije v prid enemu ali drugemu so bile in bodo, tega mi ne bomo odpravili in bi bilo odvračati o tem pisati. Nekaj pa le moram omeniti, kar je važno. Nastala je doba intervencij. Danes se čuti poklicanega že skoraj vsak, ki se je v kraju tako ali drugače malo povzpela nad druge, da intervenira za ali proti učitelju. Je intervencija uspešna v prilog prosilcu, seveda največkrat ne po njih zaslugi, potem mu ne zavidajmo mesta. Hočeš načeš moraš plesati, kakor oni hočejo posebno v izvenšolskem življenju. Bil sem priča, ko je očitala namišljena vaška veličina tovarišu šolskemu upravitelju, ki je bil zelo na mestu kot učitelj in tudi vzoren kot prosvetni delavec, da mu je on pripomogel in da je dobil mesto po njegovem priporočilu, zato je učiteljeva dolžnost, da sedaj dela, kakor je njih želja. — Pričan sem, da se je ta tovariš že sto in stokrat pokesal, da se je zanj interveniralo. Ponoj vsakega učitelja zahteva, da odklanja vsako tako intervencijo, posebno od ljudi, ki so mu na uslugo samo za protiuslugo — njegove ponižnosti in uslužnosti. Šola in učitelj ne smeta biti nikdar odvisna od nikogar drugega kakor od zakonov in oblasti, ki so izvrševalni organi.

Samo tri poti sem omenil, ki niso prave in po katerih učiteljstvo ne sme hoditi. Je pa še več takih, ki vodijo v pogubo posameznikov in v pogubo stanu. Naloga društev in nas je, da posamezne opozarjajo na njih nepravilno početje, saj se nepravilnosti največkrat masčujejo na njih samih ali na tovariših, ki prihajajo na šolo za njimi. Ker to ni v skladu s stanovsko moralo, zato ne hodimo po takih potih. Najboljše in edino priporočilo učitelju bodi vztrajno in požrtvovalno delo. Poštenemu delu, pošteno nagrado po ravni poti brez intervencij.

r.

Zdravstvo na deželi

dijo v oddaljenih krajih male bolnišnice in zdravstvene postaje.

Da se ta program izvede, naj se izvrši sledeče:

a) Pri ministrstvu za soc. politiko in nar. zdravje naj se ustanovi poseben oddelek za zdravstveni napredek podeželja s posebnim odsekom za zaščito mater in otrok.

b) V vseh banovinskih središčih naj se ustanove zdravstveni odbori, v katerih naj bodo zdravniki in zastopniki prosvetnih in drugih ustanov, ki naj se brigajo za to, da se program izvrši.

c) Zdravniki, ki hočejo stopiti v državno službo, morajo biti pred tem vsaj dve leti zdravniki na deželi ali v banovinski službi. Ta služba se jim mora pri vstopu v drž. službo računati za napredovanje in penzijo.

d) Naj se ustanove nove in razširijo dosedanje šole za pomožno sanitetno osebje, tako za sestre pomočnice ali dispanzerke, za babice, bolničarje itd. Upravniki vseh teh ustanov morajo biti zdravniki.

e) V gradbeni zakon naj se prejme odredba o zgradbi kmetijskih hiš, v komisije za dovoljenje in nadzor hiš pa dodeli poleg drugih zastopnikov oblasti tudi zdravniki.

f) Za izvajanje navedenega programa naj se ustanovi poseben fond socialne zaščite. V ta fond bi spadali poleg drugih davščin in doprinosov tudi obstoječi davki na samce, ali poleg tega naj se obdavčijo tudi družine, ki nimajo svojih ali adoptiranih otrok.

Resolucija

IV. banovinske skupščine JUU sekcije za dravsko banovino

Na IV. banovinski skupščini Jugoslovenskega učiteljskega združenja sekcije za dravsko banovino v Ljubljani dne 7. in 8. julija 1934. zbrani opolnomočeni zastopniki 34 sreskih učiteljskih društev smo kot legitimi predstavniki učiteljskega stanu v dravski banovini razpravljali o vseh vprašanih, ki so v zvezi z izobrazbo in vzgojo naroda, proučili pa smo tudi sodobni položaj in potrebe narodnih šol in učiteljskega stanu. Po razpravi o vseh teh vprašanih smatramo potrebno ugotoviti naše jasno enodušno stališče do vseh omenjenih problemov in predajamo javnosti sledečo

resolucijo:

Banovinska skupščina Jugoslovenskega učiteljskega združenja — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani z zadovoljstvom ugotavlja, da so po zadnji seji Glavnega odbora dani pogoji za miren potek in plodno delo na glavni skupščini. Vsem sekcijam in članom glavnega odbora, ki so posvečali svoje sile za ureditev razmer v združenju izreka skupščina svoje priznanje, apelira pa istočasno na članstvo Jugoslovenskega učiteljskega združenja zlasti pa na delegacijo XIV. glavni skupščini, da nadaljujejo z delom v duhu popolnega sporazuma in pomirjenja v združenju, kar je predpogoj uspešnega dela za napredek našega šolstva in za dobrobit stanu.

Skupščina z zadovoljstvom ugotavlja, da je v sreskih društvih dravske banovine včlanjeno domala vse učiteljstvo, kar dokazuje njegovo visoko razvito stanovsko zavest. Ob tej priliki pa apelira na učitelje in učiteljice, ki stoje danes še izven vrst stanovske organizacije, da vstopijo v Jugoslovensko učiteljsko združenje in ga podpirajo pri njegovem delu za dobrobit šole in stanu.

V svrhu gospodarske osamosvojitve si je osnovalo učiteljstvo dravske banovine tekom let celo vrsto stanovskih, gospodarskih in socialnih ustanov. Ker se more uspešno potegniti za svoje dobrine le stan, ki je gospodarsko organiziran, apelira skupščina na vse organizirane člane, da pristopijo v učiteljska gospodarska podjetja in socialne ustanove in pospešujejo njihov razvoj.

Da bi se napredna načela čim uspešneje uveljavljala v razvoju jugoslovanskega šolstva in narodnega izobraževanja, apelira skupščina na vse prizadete faktorje, da poklanjajo sledečim zahtevam posebno pozornost:

1. Skupščina opozarja na neobhodno potrebo sistematičnega zidanja novih šolskih poslopij, ki bodo zmogla čim bolj normalizirati sodoben pouk in vzgojo in razbremeniti šole in učiteljstvo prenatrpanosti učencev po razredih. Le na ta način bo mogoče izboljšati kvaliteto izobrazbe.

2. Vzdrževanje šol je v mnogih krajih nezadostno in tako nezadostno, da ovira uspeh dela v šoli in povzroča učitelstvu največje skrbi. Radi tega je potrebno, da oddajajo upravne oblasti šolam redno dvanaestine, kakor je to predvideno v zakonu o narodnih šolah in v zakonu o občinah. Treba pa je delovati tudi na to, da bosta banovina in država vzdrževali šole vsaj v siromašnejših krajih.

3. Na vprašanju šolskega nadzorstva, od katerega zavis, v nemali meri uspešen razvoj naše narodne šole, je ves učiteljski stan neposredno zainteresiran. Skupščina ugotavlja, da je skrajni čas, da se to vprašanje reši, ker zahteva to interes šole. Ker je za napredek naše narodne šole in za pravilno ocenjevanje učiteljevega šolskega dela poleg temeljite osebnega pedagoške in metodične izobrazbe nadzornikov dobro poznanje notranjega ustroja nar. šole prvi predpogoj, smatra skupščina, da si lasti učiteljstvo teh šol upravičeno pravico do nadzorstva na narodnih šolah. Zato naj se izpremene vse določbe, ki bi učitelju narodnih šol kakorkoli oteževale dosego položaja sreskega, kakor banskega šolskega nadzornika, ker le učitelj narodnih šol izvršuje z ozirom na svojo šolsko prakso, instruktivno nadzorstvo.

Skupščina ugotavlja, da je imenovanje šolskih preglednikov kvarno za razvoj narodne šole in želi, da se čimprej postavijo ukazni šolski nadzorniki. Tem naj se zagotovijo stalnost, višji položaj in večja neodvisnost.

4. Za dosego boljše kvalitete pouka je neobhodno potrebno zmanjšati veliko število učencev po razredih. Aktivna jugoslovanska nacionalna šola bo popolnoma zgrajena šele tedaj, ko bo število učencev fiksirano največ na 40. Zato naj se, kjerkoli je potreba, otvarjajo novi razredi in nastavljajo nove učne moči. Le na ta način se bo pripomoglo šoli do preobrazbe.

5. Da bo mogoče ustrezati potrebi narodne šole, naj se leto za letom povečava v drž. proračunu postavka za nove učitelje, ki ča-

kajo v velikem številu na nameščanja. Ako je v tem trenutku nemogoče namestiti vse, tedaj naj se nameste najprej siromašni abiturijenti. Vsa z upokojitvami izpraznjena mesta naj se takoj izpolnijo z učitelji novinci.

6. Vprašanje učnih knjig za osnovne šole je treba postaviti na drugačo podlago. Učne knjige naj bodo po vsebini izraz skupnosti in sodobnih nacionalnih, pedagoških in učnih načel. Vse učne knjige je treba po sprejetju novega učnega načrta pregledati in zboljšati v umetniškem in tehničnem pogledu. Preprečiti je treba preveliko število enakih knjig in pretirane zasluge pri izdaji.

7. Zaradi nejasnosti poedinih določb zakona o narodnih šolah se pojavljajo često največje težkoče. Skupščina zato poudarja, da je treba čim prej izdati izvršilne predpise k zakonu o narodnih šolah ali, kar bi bilo še boljše, izdelati novelo.

8. V zadnjem času se množijo premeščanja učitelstva med šolskim letom. Taka premeščanja, utemeljena s potrebo službe, se izvršujejo tudi tedaj, ko dejansko službena potreba ne obstoja in čutijo zato prizadejati premetitev za težko in nezasluzeno kazn. Premestitve med šolskim letom škodujejo v prvi vrsti pouku, vplivajo pa tudi porazno na učitelstvo. Zato je treba onemogočiti vsa premeščanja, ki niso posledica disciplinskega postopka in obsodbe, ali ki jih ne narekuje resnična potreba službe, oziroma ki niso izvršena na izrecno prošnjo učitelja. Vsem premeščenim naj se izdajo dekreti.

9. Da se omogoči učiteljeva nacionalna kulturna misija v službenem kraju in da bi se moglo učitelstvo popolnoma posvetiti delu v šoli, je potrebno uzakoniti učiteljevo stalnost na službenem mestu. Stalnost na mestu je prvi in osnovni predpogoj za uspešno delo učitelja v in izven šole.

10. Na učiteljska premeščanja ne smejo imeti vpliva neodgovorne osebnosti, posamezne korporacije in neosnovane in anonimne obtožbe. Ker se vedno kasneje krediti in ker so učitelji v slabem gmotnem položaju, je potrebno, da se izplača učiteljsvu pred selitvijo akontacija potnih stroškov. Učitelj naj se ne razrešuje službe na starem mestu, dokler se mu ne izplača akontacija.

Učitelstvo želi, da se obravnavajo vse obdolžitve v rednem disciplinskem postopku. Ker so disciplinski predpisi za učitelstvo v zakonu o narodnih šolah neprimerni in zastareli, prosi skupščina odločujoče kroge, da se zadevni členi v zakonu o narodnih šolah razveljavijo in uveljavijo tudi za učitelstvo moderni disciplinski predpisi zakona o uradnikih. V to svrhu naj se uzakoni projekt, ki jim ga je dostavila lani sekcija JUU v Ljubljani in glavni odbor JUU v Beogradu.

Skupščina ponovno poudarja, naj se vse anonimne ovadbe odklanjajo, ker so nemožne. Na podpisane ovadbe naj se uvede disciplinska preiskava. Ako ta pokaže, da je bila ovadba neutemeljena in zlonamerna, naj prosvetna oblast ovaditelja uradno zasleduje in skrbi, da prejme obtoženi zadoščenje. Učitelstvo smatra, da bo prenehalo zlonamerno ovajanje le tedaj, ako se bo iniciator zavedal, da mora za svoje dejanje tudi odgovarjati.

11. Sistematizacija mest za učitelje narodnih šol naj se izvrši z ozirom na veliko število učitelstva po banovinah, kakor je že sedaj urejeno v drž. proračunu. Ker je še mnogo učiteljskih mest nezasedenih in je potrebno ustanavljati nove šole in otvarjati nove razrede in oddelke, je neobhodno potrebno zvišati sedanje stanje učitelstva v banovini najmanj za 500 mest, zlasti pa je potrebno zvišati število mest za pripravnike. Za učitelstvo se zahteva daljši študij kot za ostalo uradništvo istih položajev, zato naj se zanj sistematizira večje število mest v 5. skupini. Pogoji, ki jih navaja za doseg 5. skupine § 258. uradn. zakona, naj se ukinejo.

Skupščina želi, da se smatrajo zadeve glede napredovanja v grupe in prevedbe po stopnjah za nujne. Istočasno želi spremembe zakonskih predpisov, tako da se poviški prejemajo takoj in ne šele po enem letu.

12. Uradniški prejemki danes daleko ne dosežajo eksistencnega minima, radi česar trpijo zlasti uradniki s številnimi družinami. Skupščina zato želi in apelira na odločujoče kroge, da se premeščajo v kraje s srednjimi šolami prvenstveno učitelji in učiteljice s številnimi otroki.

13. Zvanje šolskih upraviteljev naj se uzakoni. Upraviteljem naj se prizna primerna mesečna nagrada po številu razredov. Zopet naj se uveljavi prvotno besedilo § 113. zakona o narodnih šolah, ki določa, da se upravitelj z nad 12 oddelki osvobodí razrednega pouka. Vsak oddelček otroškega vrtca naj se smatra kot razred.

14. Pravica do stanarine naj se prizna vsem učiteljem in učiteljicam brez ozira na njihovo zakonsko stanje in brez ozira, kam so dodeljeni. Ravno tako je potrebno, da se precizira količina drv, ki pripada učitelstvu osnovnih šol.

15. Kr. banska uprava naj namešča za honorarne učitelje v obrtno trgovskih in kmetstvo ter gospodinjstvo nadaljevalnih šol upravitelji onih šol, v katerih se vrši pouk, ker so oni tudi materialno odgovorni za šolsko imovino.

Učitelstvo želi, da se namešča za upravitelje obrtnih in trgovskih nadaljevalnih šol upravitelji onih šol, v katerih se vrši pouk, ker so oni tudi materialno odgovorni za šolsko imovino.

16. Kontrakturni učitelji, ki so izpolnili predpisane pogoje, naj se čimprej prevedejo v državno službo.

Učiteljem, ki so prišli iz Julijske krajine tudi po preteku zakonitega roka za priznanje službenih let, prevedenih v Julijski krajini, naj se ta leta priznajo za napredovanje in penzijo, kakor onim, ki so prišli pred potekom zakonskega roka (§ 54. zak. o državljanstvu).

17. V najtežjem položaju so učitelji dnevnikaarji, od katerih čakajo nekateri že od leta 1927. na sprejem v državno službo. Skupščina apelira zato na vse odločujoče kroge, naj se pri novih postavljenjih upošteva v prvi vrsti učitelji dnevnikaarji in učiteljice dnevnikaarke.

18. V uradniškem zakonu je izostalo zvanje učiteljice ženskih ročnih del, radi česar te učiteljice ne morejo niti napredovati, niti ne morejo prositi za premetitev. Skupščina ugotavlja, da bi se v teku treh let, odkar je stopil v veljavo novi uradniški zakon, položaj učiteljicam ženskih ročnih del že lahko uredil in apelira na naše narodne poslane in ostale merodajne činitelje, da se zavzamejo, da se za te učiteljice uredi zvanje po skupinah, kakor zahteva § 347. uradn. zakona. V istem položaju so veroučitelji narodnih šol. Nujno je potrebno, da se tudi zanje razporedi zvanje po skupinah § 346. uradn. zakona.

19. Učitelstvo ne dela le v šoli, marveč izčrpava svoje sile tudi pri izvenšolskem delu, ki je po zakonu zanj obvezno. Radi prekomernega napora ostari in oslabi prej kakor ostali državni uradniki. Zato naj se učitelstvu službena doba zniža na 32 leti.

20. Upokojitve naj se izvršujejo po podatkih v službenem listu, a do makazila pokojnine naj se izplačujejo upokojencem redni prejemki. Isto naj velja tudi za rodbinsko pokojnino.

21. Zaradi poznanja narodne šole in njenih potreb, kakor tudi razmer in potreb učitelstva, naj se izberejo referenti pri prosvetnem oddelku banske uprave, kakor tudi pri

oddelku za osnovni pouk v ministrstvu prosvete, le iz vrst učitelstva narodnih šol.

22. Učitelstvo se v toliki meri javno udeležuje, kakor noben drug stan. To delo vrši z največjo požrtvovalnostjo in v najtežjih razmerah. Ravno radi svojega dela pa prihaja v konflikt z osebnimi interesi in ambicijami, ter preveliko občutljivostjo krajevnih činiteljev. Posledica tega so številne pritožbe, ovadbe in preganjanja, proti katerim se mora boriti danes mnogo učiteljev, najboljših javnih delavcev. Skupščina ugotavlja, da uživa učitelstvo premalo uradne zaščite in apelira na vsa oblastva, da se to v bodoče izpremeni in se učitelstvo, v interesu šolskega, kakor tudi izvenšolskega dela, vsestransko uradno zaščiti.

Zakon o narodnih šolah nalaga učitelstvu obveznost izvenšolskega dela, kar razumejo lajški krogi tako, da je le učitelj dolžan in sicer povsod delati. Proti takemu naziranju se moramo najodločneje boriti. Učitelstvo je delalo že pred uveljavljenjem šol. zakona in to na področjih, ki si jih je po svojih zmožnostih in sposobnostih izbralo samo. Načelo prostovoljne izbire delovnega področja mora biti ohranjeno tudi danes, prodreti pa mora tudi načelo, da ni dolžno delati le učitelstvo, marveč tudi ostalo uradništvo in druga inteligenca, ne izvemši domače krajevine.

Zaradi izvenšolskega dela v nobenem primeru ne sme trpeti učiteljevo delo v šoli. Da se to prepreči, je treba učitelja zaščititi pred prekomernim izčrpanjem in izrabljanjem.

Jugoslovensko učiteljsko udruženje sekcija za dravsko banovino v Ljubljani

V Ljubljani, dne 8. julija 1934.

Predsednik:

Dimnik Ivan, s. r.

Tajnik:

Kumelj Metod, s. r.

Splošne vesti

JUGOSLOVENSKI JAVNOSTI!

Na stotisoče naših bratov in sester ječi še pod tujim jarmom. Težak, da obupen je boj, ki ga bijejo za ohranitev svojih narodnih in človečanskih pravic. Nevarnost je velika, da klonijo pred silno premočjo.

Težki vzdihli in obupni klici izgnancev in jetnikov, solze nesrečnih mater in žena, ki čuvajo ob osamelem ognjišču, proseči in rotni pogledi osirotelih dečkov in deklic, prelita kri mučeniških mladeničev, tožbe in obtožbe skrbnih gospodarjev, ki vidijo, kako propada neizprosno z osebno posejto naša narodna posest in kako izginja naša kultura in naš jezik, morajo zginiti srce slehernika izmed nas in morajo najti odmev v zadnji vasi in koči. Dolžnost nas vseh je, da razmišljamo o usodi našega teptanega naroda in da mu tudi dejansko pomagamo. To nam veleva naš narodni čut, to nam veleva bratska ljubezen.

Zato so tudi naše osrednje kulturne in narodne organizacije na poziv društva »Brani-bor« sklenile, da naj se letošnji 10. in 11. november posvetila izključno narodno obrambnim dolžnostim. S prireditvami, ki naj se vršijo ta dva dneva po vsej naši banovini in pri katerih naj sodelujejo vsa naša društva brez izjeme, dokažimo, da sočuvstvujemo z našimi zatiranimi brati in sestrami in da jim stojimo složno vsi ob strani v težkem boju za narodni obstanek.

Osrednji prireditveni odbor, ki se je stvaril iz zastopnikov osrednjih društev in ki ima svoj sedež v prostorih društva »Brani-bor« v Ljubljani, Šelenburgova ul. 7/II., bo vsem društvom razposlal natančnejši program in navodila. Vendar jih že sedaj poziva, naj se z vnmom pripravljajo, da bodo prire-

23. V interesu državne in patriotske vzgoje je potrebno, da se uredijo osnovne šole za narodne manjšine po določilih §§ 45. in 46. zakona o narodnih šolah na podlagi zadnjega ljudskega štetja.

24. Potreba po otroških zavetiščih in šolskih kuhinjah je zlasti v industrijskih in obmejnih krajih zelo občutna. Skupščina naproša oblastva, da te ustanove čim bolj gmočno podpirajo.

25. Upokojencem naj se prizna železniški certifikat v polnem obsegu, kakor aktivnim nameščenim.

26. V študijske svrhe naj dovoli ministrstvo saobračaja učiteljem narodnih šol o počitnicah enkratno krožno brezplačno vožnjo po vsej državi.

28. Smer našega dela mora iti v to, da bodo vsi stanovi v kraljevini spravili svoje strokovne in stanovske interese v sklad z interesi ostalih strok in stanov ter z obče narodnimi in državnimi interesi brez kakršnekoli težnje hegemonije enih nad drugimi in brez predpostavljajanja lastnih interesov obče narodnim in državnim potrebam.

Stroke in stanovi, ki so bili do sedaj pri soodločevanju javnih vprašanj potisnjeni popolnoma v ozadje, morajo dobiti odločilnejšo vlogo tudi v narodnem, javnem in državnem življenju.

Skupščina naroča vodstvu sekcije Jugoslovenskega učiteljskega udruženja v Ljubljani, da priobči sprejeto resolucijo v stanovskem glasilu in obvesti o njeni vsebini tudi osebno vse merodajne kroge v dravski banovini, kakor tudi centralno upravo udruženja.

ditve, katerih čisti donosi so namenjeni našim narodno-obrambnim svrham, dosegle zaželni uspeh tako v moralnem kakor tudi gmotnem oziru. Za vsa morebitna pojasnila, naj se društva obrnejo na gornji naslov, kamor naj tudi predložijo svoje event. nasvete in predloge, ki bi bili koristni za celokupno akcijo.

Z vnmom in požrtvovalnostjo na delo pod geslom: »V bratski slogi za pomoč zatiranim bratom in sestram!«

Društvo »Brani-bor«, Gasilska zvejdica dravske banovine, Jadranska Straža, Jugoslovanska ženska zveza, Jugoslovansko profesor-sko društvo, Klub koroških Slovencev, Narodna Odbrana, Pevska zveza, Savez Sokola Kralj. Jugoslavije — Narodno obrambni odsek, Društvo »Soča«, Slovensko kat. akad. starešinstvo, Starešinska organizacija »Jadrana«, Društvo »Tabor«, Jugoslovansko učiteljsko udruženje sekcija za dravsko banovino, Združenje borcev »Boj«, Zveze kulturnih društev in Propagandni odsek zveze jugoslovanskih emigrantskih udruženj, Družba sv. Cirila in Metoda, Hubadova pevka župa, Klub Primork, Zveza kmečkih fantov in deklet, Udruženje četnikov — vsi v Ljubljani.

— Praktični učiteljski izpiti na državnem učiteljskem v Mariboru se bodo začeli v torek dne 6. novembra t. l. ob 8. uri. Kandidatje naj vložijo prošnje za pristupitev k izpitu uradnim putem takoj in se zglasijo brez posebnega obvestila pol ure pred začetkom izpita v ravni pisarni — Predsednik izpitnega odbora.

— Abiturientkam in abiturientom učiteljskih šol. Ob obletnici početkov našega odseka vas zopet vabimo, tovariši in tovarišice,

Šolsko-vrtnarski tečaj v Litiji in na Ponovičah

Učitelstvo išče nenehoma novih potov, da prinaša svežega življenja med stene učilnic. Nobene panoge ne zanemarija, vsem posveča potrebno pažnjo, da je naša šola resničen odraz sodobnosti. Učitelstvo pa je tudi edini stan — to je povedano le v ugotovitvi in brez samohvale — ki se seznanja s problemi v tečajih, za katere žrtvuje iz lastnega žepa!

Obnova vasi in enotno usmerjenje kmetijsko pospeševalne službe sta v najožji zvezi. Vso potrebno pažnjo ji je posvetila naša stanovska organizacija JUU, ki rešava i v banovinski centrali na sekciji, prav tako tudi v mnogih sreskih društvih.

Na pobudo kr. banske uprave bo razmnoževalo o enotnem usmerjenju kmetijskega pouka vse učitelstvo naše banovine. Kot najvažnejše učilo pa naj služi pri pouku šolski vrt, ki naj postane — koder še ni — podaljšana učilnica.

Kot prvi tak tečaj se je vršil v soboto dne 22. septembra 1934 v Litiji, za učitelstvo litijskega sreza. Učitelstvo našega sreza je med najbolj vidnimi pomočniki našega kmeta. Predsednik sreskega kmetijskega odbora je zagorski učitelj tov. **Ljorže Kolenc**. Šol. upravitelj v Št. Vidu tov. **Ljorže Jevnikar** je glavni stebler tamkajšnje Kmetijske zadruge, ki redi stalno nad 100 prašičev. Naše učitelstvo pa se udeležuje tudi v podružnicah SVD in podružnica Kmetijske družbe.

Tako n. pr. je litijski šol. upravitelj tov. **Drago Rostohar** marljiv tajnik, ki pravkar organizira prvo sadjarsko razstavo v središču Zasavja. Preveč bi bilo naštevanja, ko bi hoteli omeniti vse marljive učitelje-sadjarje iz našega sreza.

V tečaj so se prijavili številni učitelji, zastopane pa so bile tudi učiteljice. Vso zbrano družbo, posebno pa še banskega nadzornika za šol. vrtove tov. **Andreja Skulja** je pozdravil predsednik sreskega JUU tov. **Jože Župančič**, ki je navedel podrobni delovni program tečaja.

Zatem je predavatelj tov. **Skulj** izročil najprej pozdrave kr. banske uprave in predsednika ban. šol. odbora g. **podbana dr. Pirkmajerja**, nato pa je podal tečajnikom, ki so napolnili predavalnico litijske šole, kopicu teoretskih in praktičnih nasvetov. Zlata so vredni saj jih rabi dnevno vsak vrtnar, zlasti pa še učitelj, ki mu služi šolski vrt za odprto in neizčrpno knjigo o prirodi.

Predavanje je trajalo od 8.30 do 13. ure. Po vsaki zaokroženi enoti se je razvila debata.

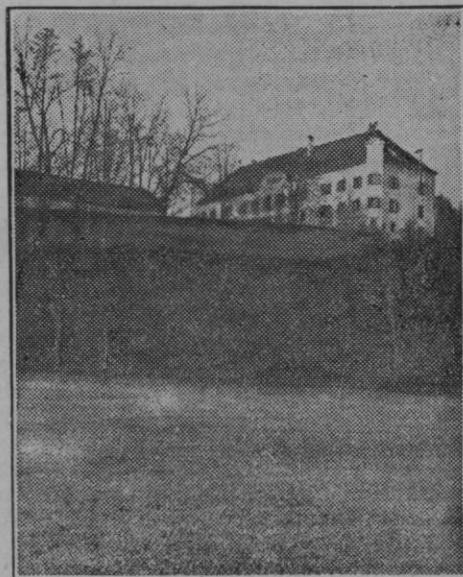
Vsi so bili nad vse zadovoljni z zanimivimi izjavami predavatelja, ki je imel s seboj tudi primerne skice in vzorne načrte. Mnogo pa smo razbrali iz stvarnih debat udeležencev, ki so iznesli mnoge nasvete in predloge iz svoje dolgoletne prakse.

Za zaključek je bilo ugotovljenih več smernic, ki naj služijo vsem pri nadaljnjem šolsko-vrtnarskem pouku.

Naša šola naj vzgaja sposobne gospodarje in gospodinjce, zdrav rod naše bodoče generacije. Preusmerjeni pouk naj prekrvasi tudi miselnost našega kmečkega človeka, da se bo zavedal važnosti svojega poklica in bo potem še bolj vzljubil svojo grudo in svoj dom.

Na banovinskem veleposestvu na Ponovičah.

Po kosilu so nas odvedli vozovi mimo urne Save skozi solnčno popoldne na bližnje banovinsko veleposestvo **Ponoviče**. Najprej smo se potegnili do **Mačkove**, kjer so otvorili letos vzoren prosvetni hram: **Sokolski**

Banovinsko veleposestvo na Ponovičah.

dom za Ponovičane in Savljane. Društveni načelnik ponoviški učitelj tov. **Logar Srečko** nam je razkazal dom. Nato pa nas je prevzel ljubezni upravnik veleposestva g. **Rupelj Ludvik**, ki nas je odvedel v obširno drevesnico. Obdelujejo jo gojenci drž. vzgajališča, ki je nameščeno v gradu. Mladino je nadzoroval med delom g. **sadjar z veleposestva**. Ogledali smo si tudi montafonsko živino.

Prav živahno je ravnanje v vzornih kokašnikih, kjer imajo stoglovo družino štajerske kokoši. Po ogledu objektov, ki so last veleposestva, smo si ogledali pod vodstvom učitelja tov. **Birše** državno vzgajališče. Prešli smo skozi skromno učilnico, spalnice, obednico in ostale prostore. Šoloobvezna mladina pohaja tu lastno šolo, starejši pa se uče obrti. Ogledali smo si mladino v mizarski delavnici, ki ima lastnega mojstra g. **Bavdaža**. Tudi

ostale obrti (čevljarstvo, krojaštvo itd.) imajo posebne delavnice in svoje mojstre. Internatsko življenje je urejeno na prav zanimiv način po zgledu velike družinske zajednice. Mladina, ki jo je življenje spravilo iz ozkega domačega kroga se vzgaja tu s poukom in delom spet v dobre člane človeške družbe.

Pred slovesom je nad vse pozorni upravnik g. **Rupelj** povabil številno učiteljsko družbo na ogled grajskega parka. V prijetnem zatišju zajetne vrtnice ute pa so ljubezne gospodinjce pripravile medtem malico, da so gostje spoznali tudi kaj in kako znajo pridelati na Ponovičah...

Ob živahnem kramljanju je urno tekla čas. Konji so spet hrznili, izletniki pa so trčili z g. **Rupljem** v zahvalo za ljubezno razkazovanje in gostoljubnost v utici. Trčili smo tudi na napredek pomembnega banovinskega veleposestva, ter smo izrekli prisrčno zahvalo voditelju tečaja tov. **Skulju**, ki nam je pripravil krasen, zlatih naukov poln dan. Solnčni prameni so se že poslavljali, ko smo se na litijskem kolodvoru iskreno, tovariško poslavljali in ugotavljali: bil je lep, vever dan, ki je vsakemu prinesel novih pobud za delo v učilnicah in na šolskem vrtu, ki naj bo podaljšana učilnica.

Josipina Majsel

Umrla je na dan, ko so ji bili dovršeni dnevi javne službe. Nikoli ni болоvalo, dasi ji je bilo zdravje že vrsto let ogroženo, zdržala je vse do poslednjega dne, potem pa legla v grob.

Na Slatinji je imela hišico, kakor nalašč ustvarjeno za osamljeno dušo, ki živi le sebi in svojemu razredu. Poleg hišice vrt, zadaj potoček, kaj hoče še več upokojenka po dolgih letih napornega dela.

Ni ji bilo sojeno, imela je tudi druge skromne želje, a sreča je hodila mimo nje in želje se ji niso obistinile, ostale so san.

predvsem one, ki ste končali letos pa tudi one iz prejšnjih let, da se prigrisate k odseku. — Javite nam po dopisnici svoj naslov, nakar Vam bomo mi poslali formular za socialno statistiko. Poudarjamo, da je to v Vašem lastnem interesu. — Odsekov naslov je: Sekcija JUU za drav. ban. v Ljubljani — Odsek brezposelnih učit. abit., Frančiškanska ul. 6/I. — »Odsek OBUA«.

— »Svoji k svojim«. Pod tem geslom priredi Narodna odbrana v Ljubljani propagandni teden akcije »Svoji k svojim« od 7. do 14. oktobra t. l. Teden se začne z velikim zborovanjem v nedeljo 7. oktobra ob 11. uri v dvorani hotela »Union«. Ves nadaljnji teden bodo predavanja v radiu in šolah, propagando pa bodo vršili časopisi, kino in razni lepaki. Pomen te akcije je treba tolmačiti po vsej banovini in v to je poklicano v prvi vrsti učiteljstvo. — Skrajni čas je že, da se začne med našim narodom širiti zavest, da si bomo gospodarsko opomogli, da bomo dvignili konsum domačega blaga in s tem znižali brezposelnost le, če se oprimemo brezpogojno gesla »Svoji k svojim«. — Opozarjamo zunanje učiteljstvo na radijsko oddajo nedeljskega zborovanja in kratka radijska predavanja, ki bodo ves teden, vsak dan med opoldanskimi poročili. Kjer imate šolski radio, povabite k tem predavanjem tudi prebivalstvo iz dotičnega kraja, da bo čim širši krog poslušalcev čul ta predavanja.

— Sekcija Podmladka Jadranske straže pri kralj. banski upravi v Ljubljani, naproša p. t. učiteljstvo, naj bi takoj ob pričetku šolskega leta organiziralo Podmladek Jadranske straže tudi na obrtno, trgovsko- in kmetijsko nadaljevalnih šolah svojega področja! Tudi te šole naj bodo vse do zadnje organizirane v našem mladinskem pomorskem združenju, soudeležene naj bodo na njegovem velikem delu in deleže vseh dobrin, ki so v zvezi s članstvom. Kot učenci in učence, člani PJS, vseh ostalih šol v banovini naj tudi nadaljevalni šolarji pripomorejo k razširjenju in učvrstitvi pomorske zavesti in nacionalne solidarnosti med jugoslovenskim narodom ter povečajo prihodnjo jesen na kongresu Jadranske straže v Ljubljani sijaj in veličino naše ideje. — Čuvajmo naše morje!

Znižana cena šolskih zvezkov

Učiteljska tiskarna ima v zalogi veliko število zvezkov z napisanimi vzorci. Ti zvezki so jako pripravní za domače vaje. Ker se za šolske vaje uporabljajo monopolni zvezki s predpisanimi vzorci, priporočamo tovarišicam in tovarišem, da uporabljajo za domače vaje zvezke z napisanimi vzorci Učiteljske tiskarne.

Učiteljska tiskarna je znižala ceno zvezkom z napisanimi vzorci od 1 Din na 60 par.

Na Slatini je bila tudi rojena in dopolnila letos 56 let. Pot življenja ji je bila že v mladosti težka, z lastno pomočjo se je dokopala do poklica in do kruha. Marljiva in vestna do skrajnosti si je pridobila povsod spoštovanje in hvaležnost in vendar so ostale nade izven mej onega kroga, ki ji je bil usojen.

Dolgo je čakala, da bi živela z ljubljenimi starši pod istim krovom. Krov jo je čakal, a staršev ni bilo več pod njim.

Želela si je v domači kraj, četrto stletja je čakala, a prišla domov razrahljanega zdravlja in hrepenenje ji je bilo v razočaranje.

Polno službeno dobo je imela za seboj, mirne urice pokoja so jo vabile, nenaklonjena usoda ji je prekrizala tudi to in jo poklicala v večni pokoj tja gor k Sv. Trojici, kjer že počivata oče in mati.

Še pogreb ji je hotel kvariti dež. A iskrenega čuvstva vdanja to ni moglo motiti. Bila je množica ljudi, tovarišev in učencev. Bili so gasilci, venci, govori in petje.

Videli smo to in vedeli, da je zaslužila. Ni smo pa vedeli, da je segala njena skrb za deco preko groba.

Službovala je na Slivnici, v Ločah, Blagovni, Poličanah in Rogoški Slatini. Povsod so se med dobro deco našli paglavci, ki znajo učiteljici življenje temeljito zagreniti. Tudi njej niso prizanašali in jo silili, da naj zamenja blaga sredstva idealne moderne vzgoje z onimi starimi sredstvi, krepkimi in uspešnimi, ki še povrh učinkujejo tako naglo.

In vendar!

Dan, dva po pogrebu se je osamljeni in ožaloščeni brat pokojnice zgasil na obih domačih šolah in javil, da so težko priznani tisočaki pokojnice namenjeni revnim šolarjem.

Vse drugo bi lahko smatrali za vsebino življenja, to pa je delo po smrti in radi tega ji bodi tem lepši in trajnejši spomin.

— Podmladek Rdečega križa. Proti koncu avgusta je prosvetni oddelek banske uprave razposlal na vse šole v dravski banovini novi pravilnik in navodila za organizacijo Podmladka Rdečega križa. Pravilnik in navodila temelje na zakonu in pravilih društva Rdečega križa kraljevine Jugoslavije. Vsa vprašanja so jasno obdelana, zato p. n. učiteljstvu ne bo težko izvesti organizacije PRK. Sekcija Podmladka pa je poslala vsem šolam tiskovine, ki so potrebne za prijavo organiziranih otrok. Ako bi katera izmed šol pomotoma ne bila prejela teh tiskovin (prijavne karte, koncepta in naročilnice), naj se takoj obrne na banovinski odbor društva Rdečega križa, sekcija Podmladka v Ljubljani, Čopova ulica 1, s poštne prosto dopisnico, da ji tiskovine dostavimo. Hkrati si dovoljujemo opozoriti p. n. učiteljstvo, da je treba predvsem izpolniti prijavnico (prijavno karto) in oba dela poslati banovinskemu odboru. Ko prejme sekcija prijavnico, pošlje potrebno število članskih kart, tiskovino »Igra za dobro zdravje« itd. Ker so nekateri gg. upravitelji v dvomu zaradi izkaza organiziranih otrok, naj enostavno sami razdele stran na prijavnici in zgoraj izkažejo organizirane plačujoče, spodaj pa organizirane neplačujoče otroke.

Sekcija PRK.

— Završni telovadni tečaj JUU sekcije za savsko banovino. Ker je precej učiteljev in učiteljic, ki so obiskovali osnovni in nadaljevalni telovadni tečaj, ki ga je priredila JUU sekcija za savsko banovino, bo prirejen zanje završni tečaj. Ta tečaj ima namen zaokrožiti v celoto in praktično izpolniti vse znanje pridobljeno v osnovnem in nadaljevalnem tečaju. Prijavljenci naj priložijo svoji prijavi tudi potrdila o obisku osnovnega in nadaljevalnega tečaja, opis svojega udejstvovanja pri telovadbi in narodnem izobraževanju, zdravniško spričevalo in potrdilo o članstvu pri JUU in SKJ. Tečaj bo trajal 4 tedne. Stroški za hrano 500—600 Din. Prenočišče brezplačno. Poleg onih, ki so že obiskovali dva tečaja se lahko prijavi tudi taki, ki so si pri Sokolu pridobili tako kvalifikacijo, da bodo mogli slediti predelavi snovi. Čas prijave do polovice oktobra. Prijave je pošiljati na JUU — sekcija za savsko banovino — Zagreb, Hrv. učiteljski dom, Trg Kralja Aleksandra 4.

— Za dograditev nove šole v Gradišču, obmejni vasi med Sv. Duhom na Ostrem vrhu in Zgornjo in Spodnjo Kaplo priredita mariborski podružnici CMD dne 7. oktobra na Trgu Svobode veliko tombolo. S tem lepim činom hočeta delovni podružnici skočiti na pomoč, da dobi Gradišče čim prej lastni prosvetni dom. Zidanje nove šole bo izdatno podprla tudi CMD sama. Tovarišem prirediteljev toplo priporočamo.

— Centralni šolski zobni ambulatorij v Ljubljani vljudno naproša upraviteljstva, ki so prejela brošuro »Neguj zob«, da javijo drž. šolski polikliniki v Ljubljani, Gledališka ulica 7, koliko brošur so prodali in koliko jih jim je še ostalo.

— V odbor za proslavo stoletnice smrti Filipa Višnjića znanega slepega guslarja in pesnika so izvoljeni izmed članov JUU tov. Dušan Prica, urednik »Narodne Prosvete«, Vitomir Srnič, urednik »Jugoslovenčeta« in Milič Majstorovič, urednik »Učitelja«.

Učiteljski pravnik

OSEMLETNO OBVEZNO ŠOLANJE IN OLAJŠAVE ODNOSNO SKRAJŠANI POUK NA NARODNIH ŠOLAH.

Iz mnogih vprašanj, v pogledu dobe obveznega šolanja sledi, da si mnogo tovarišev še ni na jasnem o načinu dejanskega izvajanja zadevnih določb zakona o narodnih šolah.

Tako se glasi vprašanje nekega tovariša: »Se li učencu narodne šole leto ponavljanja šteje v 8 letno šolanje ali ne? Na primer: učenec se je rodil 16. 9. 1925., šoloobvezen je s 1. 9. 1932. in je tega dne tudi stopil v šolo; I. razred je moral ponavljati, sedaj je v II. razredu; traja li v tem primeru njegova 8 letna šolska obveznost do 31. 8. 1940. ali do 31. 8. 1941?«

Zakon o narodnih šolah določa v § 8.: »Osnovna šola traja štiri leta (prvi, drugi, tretji in četrty razred), a višja narodna šola do dopolnjenih 14 let isto tako štiri leta (prvi, drugi, tretji in četrty razred). Za vseh teh osem razredov je šolanje obvezno.« V § 66. določa zakon: »V toku osemletnega šolanja se sme učenec brisati iz šole ...«. Iz navedenih določil sledi, da je za vse učence obvezno osemletno šolanje v narodnih šolah. V smislu § 158, smo imeli v dravski banovini izvedeno osemletno obvezno šolanje že pred obelodanjenjem novega zakona o narodnih šolah. Zato izvrši pri rednem napredku učenec štiri razrede osnovne šole in štiri razrede višje narodne šole. Po osemletnem šolanju je učenec zadostil svoji obveznosti in se ima odpustiti iz šole neglede na dovršitev štirih razredov osnovne in štirih razredov višje narodne šole. Po osemletnem šolanju je učenec šole pri nepovoljnem napredku v posameznih razredih. Ako pa bi se tolmačil § 8. v tem smislu, da mora vsak učenec absolvirati štiri razrede osnovne šole in vse štiri razrede višje narodne šole, tedaj bi morali vsi taki učenci, ki redno ne napredujejo po razredih, izvršiti devetletno odnosno desetletno šolanje, dokler ne bi nastopil položaj, da doseže deček 16 let in deklica 15 let po § 66. točka b zakona, dasiravno je obvezno le osemletno šolanje v narodni šoli. Po dovršenem osemletnem obveznem šolanju prejme učenec v smislu § 65. z ozirom na učni uspeh izpričevalo o dovršeni osnovni šoli od-

I. B A J Ž E L J

VESELE URE

so potrebne za vsako šolo in za vsakega razrednika v osnovni šoli. - Knjiga nam daje navodila za moderno telesno vzgojo v I. razredu.

Kar smo že dolgo pogrešali,

to smo sedaj dobili. - Naročila za knjigo sprejema UČITELJSKA TISKARNA v Ljubljani. — Cena broš. 24 Din, trdo vez. 30 Din

nžno o višji narodni šoli. Po § 10. zakona se oproščajo nadaljnega obiskovanja narodne šole otroci, ki so dovršili četrty razred osnovne šole v svrhu nadaljnega šolanja v meščanski, srednji ali kakšni strokovni šoli. Določilo v tem §, da velja to tudi za one učence, ki gredo pred izpolnjenim štirinajstim letom v obrt ali trgovino odpade po § 253. zakona o obrtih, ki se glasi: »Za učence (vajence) se smejo sprejemati samo oni, ki niso manj nego 14 let stari, ki so dovršili najmanj osnovno šolo, ali se drugače naučili pisanja in so telesno sposobni za dotično obrt.«

Pred dovršitvijo osemletnega obveznega šolanja se zamore učenec odpustiti iz narodne šole po § 66., poleg določil § 10., le še v naslednjih primerih:

a) ako težko zbolí na kakšni neprebojli bolezni;

b) ako radi prepozne vpisa ali ponavljanja razredov ostari in deček dopolni 16, deklica pa 15. leto.

V smislu gornjih izvajanj je tudi zadevna odločba kraljevske banske uprave z dne 6. oktobra 1933. IV. No 13843/6, ki se glasi:

»Iz mnogih vlog šolskih upraviteljev je razvidno, da vladajo še vedno nejasnosti glede pravilnega izvajanja določil §§ 10. in 66. zakona o narodnih šolah.

V svrhu enotnega postopka in pravilnega izvajanja zakonskih določil odločam nastopno:

Otroci, ki po dovršenem četrtem razredu osnovne šole, to je po četrtem šolskem letu, nadaljujejo šolanje v meščanski, srednji ali kakšni strokovni šoli, se v smislu § 10. zakona o narodnih šolah oproščajo nadaljnega obiskovanja narodne šole. Imenovani otroci so z uspešno dovršenim četrtem šolskim letom dovršili osnovno šolo in bi v primeru, da ostanejo še nadalje na narodni šoli — obiskovali višjo narodno šolo, to je peto, šesto, sedmo in osmo šolsko leto, ker imamo v dravski banovini že izvedeno osemletno obvezno šolanje.

Po določilih citiranega člena, se oproščajo nadaljnega obiskovanja narodne šole tudi oni učenci, ki gredo pred izpolnjenim 14. letom v obrt in trgovino, ali obiskujejo obrtno-trgovsko šolo. Ta določba v § 10. zakona o narodnih šolah je postala brezpredmetna z zakonom o obrtih (Služb. list 76/1931.) v § 253., ki se glasi: »Za učence (vajence) se smejo sprejemati samo oni, ki niso manj nego 14 let stari, ki so dovršili najmanj osnovno šolo, ali se drugače naučili pisanja in so telesno sposobni za dotično obrt.«

Sicer je določeno v § 453. drugem odstavku zakona o obrtih, da, dokler se ne osnujejo višje narodne šole po zakonu o narodnih šolah se smejo kljub odredbam § 253. sprejeti potem, ko stopi zakon o obrtih v veljavo za učence (vajence) tudi osebe, ki so dovršile 12. leto starosti. To določilo pa ne velja za dravsko banovino, kjer imamo izvedeno že osemletno obvezno šolanje in pri nas že obstajajo višje narodne šole.

Nejasnosti vladajo tudi v izvajanju § 66. zak. o nar. šolah, zlasti v tretjem odstavku, pod b).

Po § 56. zakona o narodnih šolah se sprejemajo v šolo vsi šoloobvezni otroci, ki so dopolnili 7 let starosti, ali jih dopolnijo do konca dotičnega koledarskega leta, zato bodo ti otroci zapuščali šolo po osemletnem obveznem šolanju v starosti od 14 do 15 let.

Pred izvršenim osemletnim šolanjem ni dopuščeno po zakonu o narodnih šolah nikak predčasen odpust iz šole, razen ako nastopi poveril § 66., točka a), to je, ako učenec težko oboli na kakšni neprebojli bolezni in je to dokazano z zdravniškim izpričevalom, ali pa primer točke b) § 66., ako je učenec zaradi prepozne vpisa ali ponavljanja razredov ostarel in je dopolnil deček 16, deklica pa 15 let.

(Dalje prihodnjič)

Naša gospodarska organizacija

—g Ljubljana dobi vendar enkrat Učiteljski dom. Dne 30. septembra t. l. se je vršil po pooblastilu rednega občnega zbora in po sklepu načelstva in nadzorstva izredni občni zbor Učiteljskega doma v Ljubljani, ki je sklepal o edini točki dnevnega reda to je o nakupu poslopja za Učiteljski konvikt.

Načelnikov namestnik tov. Michler je ugotovil sklepčnost občnega zbora. Blagajnik tov. Kobal je poročal nato podrobno o historijatu glede nakupa poslopja. Po njegovem temeljitem, informativnem in izčrpnem poročilu se je vršila stvarna debata, katere rezultat je bil soglasen sklep, da se kupi od Konsumnega društva za Slovenijo poslopje, le-

žeče v Spodnji Šiški v bližini gorenjskega kolodvora, za 950.000 Din.

Poslopje sestoji iz dveh delov: iz bivše šulferajnske šole in pa iz skladišča, ki se bo dalo preurediti za stanovanjske namene. Obe stavbi sta v dobrem stanju. Ko bo kupna pogodba podpisana, bomo o tem obširneje poročali.

Tako bo po 40 letih vendarle prišlo učiteljstvo do dolgo zaželenega in težko pričakovanega doma v Ljubljani.

Učiteljska fiskarna

—t Po naših šolah leži mnogo pokvarjenih učil, ki so neuporabljiva, a bi se dala z malenkostnimi stroški zopet popraviti. Glede popravila smo se informirali pri Učiteljski tiskarni, katere oddelek za učila se je stavil na razpolago, pomagati tudi v tem našim šolam. Tovariši upravitelji naj pošljejo popravil potrebna učila naravnost na oddelek za učila in naj mu sporoče svoje želje, katerim bo oddelek gotovo ustregel.

—t Opozarjamo vse naše članstvo na dve važni knjigi, ki sta izšli v založbi Učiteljske tiskarne v Ljubljani. Prva je Bajželj: VESELE URE, ki nam je neobhodno potrebna pri telovadbi po modernih načelih v I. razredu osnovne šole, druga pa je dr. Fran Ogrin: DRŽAVOZNAŠTVO, ki ne sme manjkati v nobeni šolski in učiteljski knjižnici, ker na kratak način daje pregled o ustroju naše države ter zakonikov. Obe knjigi sta priporočeni in odobreni od ministrstva prosvete kot pomožni, odnosno šolski knjigi.

Ali ste že član

Učiteljske tiskarne?

—t Zvezki po znižani ceni. Svoj čas je Učiteljska tiskarna naložila večjo zalogo zvezkov za narodne šole, ki so po lineaturi popolnoma enaki monopolnim zvezkom in imajo nekateri tudi napisane vzorce lepe pisave. Vsi ti zvezki so na najboljšem papirju ter okusno opremljeni. Tudi zvezkov za okroglo pisavo ima tiskarna večjo zalogo. Ti zvezki se prodajajo po zelo znižani ceni. O tem so bila obveščena vsa šolska upraviteljstva in smo v našem stanovskem listu že ponovno na to opozorili. — Tovariši(ice), posebno pa še upravitelje(ice) ponovno opozarjam na to ugodno priliko. Opozorite krajevne šolske odbore na to, da sedaj lahko prav poceni pridejo do potrebnih zvezkov za ubožne učence.

Mladinska mafica

—mm ŠTEVILO NAROČNIKOV NE SME PASTI! Tudi letos dobijo člani M. M. bogat letnik »Našega roda« in 4 knjige, to vse za Din 22'50, ki jih lahko plačujejo tudi v mesečnih obrokih po Din 2'50. Čim več naročnikov bo imela M. M., tem bogatejši bo »Naš rod« in knjige — po vsebini in opremljenosti. V zadnjih letih krize je število naročnikov počasi, a stalno padalo. Lanj prvič se nam je posrečilo to padanje ustaviti pri 20.000 naklade. Letos moramo to število zvišati! Prvi tisoči naročnikov so prijavljeni in vsak dan nam prinaša na stotine novih. Vendar je do 20.000 še daleč. Treba bo še volje, še truda, še intenzivnejše agitacije, pa uspešno.

—mm Število naročnikov letos raste. Naj navedemo nekaj primerov:

Dražgoše	lani	10	letos	21
Gorjuše	"	10	"	16
Vel. Kostrivnica	"	3	"	4
Sv. Martin na Poh.	"	5	"	15
Sv. Peter na Medv. selu	"	18	"	18
Sv. Rupert pri Sv. Len.	"	81	"	116
Teharje	"	9	"	12
Pernice	"	0	"	9
Polje pri Podčetrtku	"	7	"	7
Sv. Urban	"	11	"	22
Moščanci	"	3	"	5
Sv. Lenart v Slov. gor.	"	48	"	53
Čemšenik	"	2	"	9
Blatna Brezovica	"	15	"	11

—mm Oktobrska številka »Mladike«, ki je pravkar izšla, prinaša daljšo oceno publikacij M. M. Kritik ocenjuje ugodno »Kresnice« in Bevkovo povest »Tovariša«, neugodno Deržaj-Černejeve »Kapljece«, Kardeljevo »Potovanje skozi čas« pa odločno odklanja, ker, da je pisana v duhu historičnega materializma in materialističnega evolucionizma. Oceno prinesemo zaradi pomanjkanja prostora prihodnjič.

Vsak učitelj(ica)

je lahko član

Učiteljske tiskarne!

Učiteljski pevski zbor JUU

—pev. Kakor smo že javili bo prihodnji pevski tečaj 13. in 14. t. m. Pričetek točno ob 9. uri v Glasbeni Matici. Ker se je javilo nekaj novih pevcev — samih tenoristov, upamo, da bo zbor kompleten.

Vse one, ki so prejeli okrožnico, a nam do sedaj še niso odgovorili, prosimo vljudno, da to čimprej store.

Kdor ne bo točno obiskoval vse pevske tečaje, ne bo mogel na turnejo v Bolgarijo.

Šolski radio

—r II. teden. V torek 9. oktobra bo predaval g. Vojko Jagodič »Potovanje s kolesom od Ljubljane do Plitviških jezer«. K temu predavanju je napisal predavatelj tele misli: Najbolj hvaležno pa tudi v vzgojnem pogledu najbolj primerno je pokazati šolski mladini našo zemljo, njene ljudi, njihove šege, navede itd. Ne samo zato, da bi jo zabaval, da bi ji s pisanimi zgodbami preganjal čas, temveč predvsem zato, da jo spozna v zgodovinskem, zemljepisnem, gospodarskem in kulturnem pogledu tako, da se zbudi v njej zanimanje zanjo, spoštovanje do nje, da jo bo znala noznejše ko doraste ceniti in spoštovati ter da se bo navezala nanjo tako, da bo posvetila vse svoje sile in delo za njen napredek in razvoj.

V dijaškem, najrazličnejših dogodivščin polnem potopisu se bo mladina seznanila s pripravami ter opisom poti in mest, kakor: Ljubljana, zakrpana Višnja gora, Novo mesto, kot dolenska metropola, Kolpa (izvir — tek — izliv), grad Ozalj z zgodovino najdene krone hrvaških kraljev, Ribnik, grad nad Kolpo, Karlovac in njegov najznamenitejši mož Radoslav Lopašič, Korana z njenimi slapovi, Slunj z 23 raztoki Slunjske, Rakovica z njenimi podzemskimi jamami in Plitvička jezera, Taborenje, prenočevanje na prostem, zanimivosti, ki so neizbežne na potovanju s kolesom.

Petek 12. oktobra: »Vragov svake«, lutkovna igra, ki jo bo izvajal »Ljubljanski Sokol«.

Gospodarsko izvenšolsko delo

SOLSKO VRTNARSKA RAZSTAVA V CELJU

Šolski vrtnarji celjskega sreza so se odločili za svojo razstavo v dne 20. in 21. oktobra t. l. Dasi je uradni program take razstave obsežen v navodilih kralj. banske uprave, je bilo vendar treba mnogo podrobnega razmotrivanja, kaj se naj vse razstavi, da se ohrani prostost prireditve, na drugi pa so bile potrebne mnoge omejitve v pogledu letine in in letnega časa ter raznolikosti predmetov, da se ohrani šolsko-vrtnarski značaj. Ni ravno težko razstaviti na razstavi vsa kmetijska učila in igrače rokovornega pouka ter še morebiti zainteresirati razne tvrdke za sodelovanje, toda nastane nevarnost, da se bi stvo razstave porazgubi in maskira, da nastane iz tega razstava učil ali gospodarska razstava v miniaturi. Gre predvsem za to, da se pokaže mnogoletni trud pa tudi uspeh šolskih vrtnarjev osobito na vasi, ki odseva v napredku sadjarstva, vrtnarstva, cvetličarstva, v gojenju estetskega smisla za dom in domači vrt ter ljubezni do dela v prirodi in prirode same. So toraj razen gospodarskega še mnogi drugi momenti, ki so v

ozki organski zvezi s šolskim vrtnarstvom in kateri naj torej najdejo stvarni izraz na razstavi. Dela ni malo, osobito naporno je za odbor, ki mora voditi organizacijo razstave, iskati finančna sredstva ter vršiti premišljeno selekcijo v razstavo ponujenih predmetov.

Šolski vrtnarji upravljajo, pa tudi mnogi učitelji in tovarišice so skrbni rejci perutnine, ki imajo za današnji razvoj štajerske kokaši v naši banovini velike zasluge. Bilo bi morda res lepo, da bi organizirali razstavo štajerke, ki je tudi predvidena, sami učitelji, toda na željo gospodarskih krogov, so se pritegnili kot razstavljalci tudi drugi krogi osobito kmetijski perutinarji.

K ogledu razstave vabimo iskreno vse tovariše in tovarišice že iz razloga, da prejmejo za lastne enake prireditve nekaj pobud, morda tudi namigljave, kaj in kako se naj ne razstavlja. Kolikor se govori, je sklicalo laško učiteljsko društvo v Celje o priliki razstave svoje zborovanje, ostala, vsaj sosednja društva pa vabimo, da priredijo na razstavo društvene izlete. Razstavni odbor je izdal tudi zanimivo brošuro, ki se bo za ceno 2 Din oddajala mesto vstopnine.

Šolsko vrtnarska razstava bo odprta od 20. do srede 24. oktobra do 12. ure, perutninska samo v soboto 20 in v nedeljo 21. okt.

I. Gosak.

— Sreska kmetijska in šolsko-vrtnarska razstava bo v Murski Soboti v dne 13. in 14. okt. Razstava bo obsegala: poljedelstvo in travništvo, sadjarstvo in vinogradništvo, čebelarstvo, osnovno-kmet. šolski pouk, šolsko vrtnarstvo, domači obrt, gozdarstvo in lovstvo in perutinarstvo. Slovenska otvoritev bo v soboto dne 13. oktobra ob 9.30 uri v Sokolskem domu. Razstava je prirejena pod pokroviteljstvom bana dravske banovine gosp. dr. Drago Marušiča.

— V odboru za razstavo šolskih vrtov v Murski Soboti so tovariši: predsednik Titan Ivan, šolski upravitelj v Kupšincih; tajnik Čížek Gustav, sreskemu načelstvu dodeljeni učitelj v Murski Soboti; člani: Velmar Jože, sreski šolski nadzornik v Murski Soboti; Antauer Evgen, šolski upravitelj v Tišini; Furek Roman, šolski upravitelj v Brezovcih; Gabrijelčič Franc, šolski upravitelj v Murski Soboti; Titan Josip, šolski upravitelj v Puconcih; Horvat Bela, šolski upravitelj v Krogu.

Štanovska organizacija JUU

Iz sekcije

— Predsedništvo Izvršnega odbora JUU je dobilo od sreskega društva iz Osijeka brzojav s to vsebino: »Sa sreske skupštine na kojoj je sa akklamacijom provedeno geslo sloge: srdačno Vas pozdravljamo sa najvećim poverenjem. Pretsjednik.

— Blagajniki sreskih učiteljskih društev se naprošajo, da pošljejo izkaze članstva in mesečne prijave za september. Glede števila članstva se mora prijava za september ujemati s prijavo za junij, ako upoštevamo vstop in izstop članstva med počitnicami. Članski izkazi se morajo sestaviti po alfabetskem redu, in sicer za sekcijo v dvojniku (naša tiskovina) in za Beograd v enojniku (centralna tiskovina). Ako društvo še ni prejelo tiskovine za Beograd, jo prejme v najkrajšem času. Društva plačujejo članarino za Beograd mesečno. Če je pa plačalo kako društvo letno že vnaprej, je tudi v redu. Za pravnega konzulenta letos ni treba prispevati. Plačati morajo v ta sklad le ona društva, ki niso lansko leto storila svoje dolžnosti. — Blagajnik.

—s Upravitelji(-ce)! Opozorite krajevne šolske odbore, da poravnajo zaostalo naročnino Popotnika, ki sega pri sekciji v velike tisočake in onemogoča redno poslovanje. Prvi številki letošnjega letnika so bile priložene

položnice, ki se jih čimprej poslužite in nakažite naročnino tudi za letošnje leto. — Blagajnik.

Iz društev:

— JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA — ZAH. DEL bo imelo svoj občni zbor dne 13. oktobra 1934. ob pol 9. uri v Ljubljani v telovadnici narodne šole na Grabnu. — Dnevni red bo: 1. Poročilo o glavni in o banovinski skupščini. (Tov. Gole in tov. Mikuž.) 2. Poročila upravnega in nadzornega odbora. 3. Volitev novega odbora. 4. Razno.

Odbor.

— JUU — SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO SV. LENART V SLOV. GORICAH bo imelo zborovanje in redni občni zbor v sredo dne 10. oktobra t. l. ob pol 10. uri pri Sv. Trojici. Poleg običajnih točk so na dnevnem redu tudi volitve upravnega in nadzornega odbora in poročilo o skupščinah. — Ker bo v zvezi s tem zborovanjem tudi sreska učiteljska konferenca, na kateri bo predaval tov. sreski šolski nadzornik Ivan Tomažič, je udeležba seveda obvezna. — Ob pol 9. uri seja upravnega in nadzornega odbora.

Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO ČRNOMELJ-METLIKA. Spomenica včlanjenemu in nečlanjenemu učitelstvu sreza Črnomelj-Metlika. Odkar smo potovali iz ene banovine v drugo, so zavladale med našim učitelstvom nezdrave razmere. Nujna je potreba, da se zavemo nepravilnosti in združimo naše razdvojene sile v prid naši stanovski organizaciji. Otrsteti se moramo predsodkov in se v našo korist poprijeti dela. Pozivamo tovariše in tovarišice, ki so do danes stali izza plota organizacije, da se vrnejo v našo sredo. Le dobra in močna stanovska organizacija nam lahko pomaga pri našem šolskem in izvenšolskem delu v našo moralno in materialno korist. Strmimo, se tudi z našo mlado generacijo, da ji damo možnost, da se udeležuje na šolskem, kakor tudi izvenšolskem delu za dobrobit naše Belokrajine.

V tem smislu sklicuje sresko učiteljsko društvo za sreza Črnomelj-Metlika 20. oktobra t. l. ob 1. uri popoldne v Gradcu v Belokrajini redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev obnega zbora. 2. Volitev predsednika in zapisničarja obnega zbora. 3. Poročilo funkcionarjev. 4. Poročilo nadzornega odbora. 5. Volitev novega odbora (voli se za dobo treh let). 6. Slučajnosti.

Novo priprazene člane sprejema društvo pred obnim zborom.

Tovariši in tovarišice! zavedajmo se svojega stanu in organizacije, ker v slogi je moč.

V imenu odbora tovariško pozdravlja Just Martelanc, poslovodni podpredsednik.

— JUU SRESKO DRUŠTVO LOGATEC bo zborovalo dne 13. oktobra 1934. ob 1/9. uri na Rakeku s sledečim dnevnim redom: poročila funkcionarjev, predsednika, tajnika, blagajnika, poročila o banovinski in državni skupščini. Volitve in slučajnosti. Upravitelji naj javijo izpremembe članstva na šolah.

Odbor.

— JUU — SRESKO UČIT. DRUŠTVO MARIBOR LEVI BREG bo zborovalo, kakor je bilo že zadnjič javljeno, v soboto 13. t. m. v Narodnem domu v Mariboru, vendar, ker odpade poročilo g. sreskega šol. nadzornika, se prične zborovanje in obč. zbor kakor običajno ob pol 10. uri predpoldne, pač pa se seja upravnega in nadz. odbora ter vseh re-

ferentov začne že ob 8. uri. Točna in polnoštevna udeležba je nas vseh stanovsko-častna dolžnost!

Predsednik.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V ŠOŠTANJU ima svoj občni zbor v soboto dne 6. oktobra 1934. ob pol 10. uri v Šoštanju. Na dnevnem redu so poročila funkcionarjev, volitve, poročila o banovinski in glavni skupščini ter slučajnosti.

Odbor.

Novosti na knjižnem trgu

—k Naš dom, Kakšen naj bo? Ing. arh. Rado Kregar. Izdala za svoje naročnice založba lista »Žena in dom«. Tiskala ljudska tiskarna v Mariboru. Mali človek, ki si hoče zgraditi lasten dom potrebuje strokovnih navodil in nasvetov, kako naj se loti dela, da čimprej in s čim manjšimi stroški doseže svoj smoter. Namen knjige je, da v vseh strokovnih zadevah pomaga z nasveti in obvaruje gospodarja pogrešk, ki imajo lahko zle posledice za solidnost hiše, pa tudi za njegov žep. Izdajo te knjige je rodila potreba in vedno večje zanimanje malega človeka, ki si želi z malimi sredstvi postaviti lasten dom, čeprav v še tako skromni obliki. Knjiga bo dobro došla mnogim našim tovarišem, ki si žele zgraditi svojo hišico, pa tudi učiteljem pri pouku, posebno v višji narodni šoli, kjer bo treba spregovoriti o tej stvari. V doglednem času izideta še dve knjigi in sicer druga z naslovom »Kaj moram vedeti, kadar gradim svoj dom«, tretja: »Kako se gradi«. Bogato ilustrirana knjiga »Naš dom« stane 30 dinarjev.

—k Sveznadar, sestavil in uredil publicist in urednik »Jugoslav. Lloyd« g. Lakatoš iz Zagreba. Priročna knjižica vsebuje vse, kar mora inteligent znati iz astronomije, zemljepisja, kmetijstva, rudarstva, industrije, financ, pomorstva, aviatike, sporta, zdravilstva i. dr. Vse je tabelarizirano in pregledno podano na 128 straneh in v 500 statističnih tabelah. Knjižica ima obliko žepnega notesa. Cena knjižice je Din 6.—, v platno vezani Din 8.—, v polusnje Din 10.—, v popolno usnje Din 12.—. Naroča se pri upravi »Sveznadara«, Zagreb, Berislavčeva 10.

—k Upton Sinclair: Dolarji, II. del, prevedel Mirko Javornik. Roman človeka, ki je postal bogat, je izdala Delavska založba reg. zadruga z om. zavezo v Ljubljani v zbirki Krekove knjižnice. Cena vezani knjigi je Din 40.—, broširani Din 26.—.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FR. P. ZAJEC
izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 6

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplovere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

Šolske knjige

za vse kategorije šol in po najnovejših izdajah

šolske zvezke

vsakovrstne, za šolo in domače vaje

šolske potrebščine

za vse mogoče šolske zahteve

Vam nudi vedno

KNJIGARNA „UČITELJSKE TISKARNE“

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA 6 — MARIBOR, TYRŠEVA ULICA 44

KDOR OGLAŠUJE
TA NAPREDUJE!

Avgust Agnola
LJUBLJANA
TYRŠEVA CESTA ŠT. 10
Telefon 2478.

Zaloga stekla, porcelana, kamenine, zrcal in šip. Kompletna oprema za restavracije, hotele, gostilne, kavarnice in bare ter za splošno gospodinjstvo. Luksuzni predmeti.

RESTAVRACIJA NOVI SVET

Priznana dobra kuhinja, posebna soba za sestanke; sprejema naročila za skupne obede po zmernih cenah. Postrežba točna in solidna.

LJUBLJANA
GOSPOSVETSKA CESTA 14

Za dame

elegantne damske plašče in kostume, od cenejšega do finega, izgotavljamo po meri

Za gospode

vsakovrstne obleke in površne suknje po meri, že od nizkih cen navzgor

Za dame in gospode

vsa sportna oblačila kakor: trenčkoti, dežni plašči, pumparice, vsakovrstne specialne jopiče za sport, ter vsa smučarska oblačila

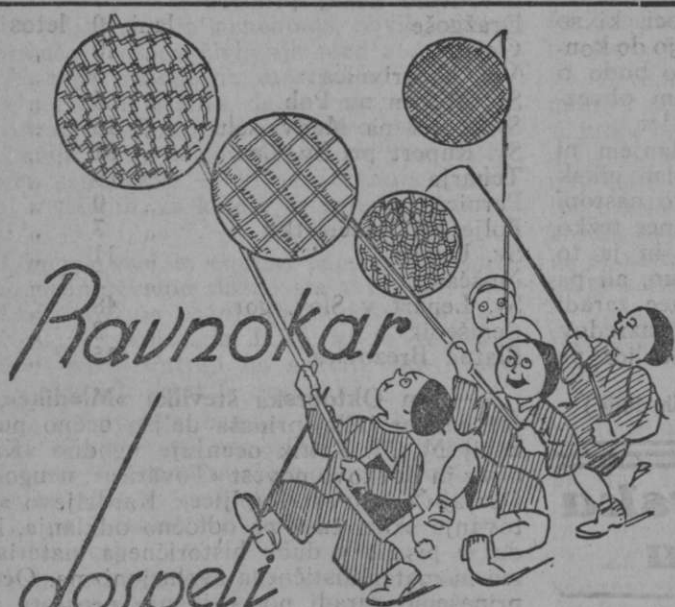
Za deco

plaščki

K. PUČNIK

Šelenburgova ulica štev. 1 nasproti kavarni »Zvezda«

Za cenjeno učitelstvo znatno nižje cene in ugodnosti odplačevanja!

Ravnokar
dospeli
najnovejši vzorci
A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA